

Vlaams
Parlement

ingediend op **572** (2020-2021) – Nr. 4
24 februari 2021 (2020-2021)

Antwoord van de Europese Commissie

op de resolutie

over een fundamentele strategische heroverweging
van de betrekkingen
tussen de Europese Unie en Turkije

Documenten in het dossier:

- 572** (2020-2021) – Nr. 1: Voorstel van resolutie
- Nr. 2: Amendementen
- Nr. 3: Tekst aangenomen door de plenaire vergadering

verzendcode: BUI

EUROPESE COMMISSIE

*Brussel, 18.2.2021
C(2021) 1211 final*

*Mevrouw Stéphanie D'Hose
Voorzitter van de Senaat
Paleis der Natie
Natieplein 1
B – 1009 BRUSSEL*

Geachte voorzitter,

De Commissie dankt de Senaat voor de toezending van het advies van het Vlaams Parlement, dat, zoals aangegeven in Verklaring 51 bij het Verdrag van Lissabon, optreedt als component van het Belgisch parlementair stelsel. Dit advies betreft de mededeling uit 2020 inzake het uitbreidingsbeleid van de EU {COM (2020)660 final}, met name aangaande de betrekkingen tussen de Europese Unie en Turkije.

De Commissie neemt de bezorgdheid van het Vlaams Parlement over de recente ontwikkelingen in het binnenlands en buitenlands beleid van Turkije en in de betrekkingen tussen de EU en Turkije serieus. Op 11 december 2020 heeft de Europese Raad zijn teleurstelling uitgesproken over de unilaterale acties en provocaties van Turkije ten opzichte van de EU, de EU-lidstaten en de Europese leiders¹. Hij bevestigde tevens dat de EU blijft hechten aan de verdediging van haar belangen en die van haar lidstaten, en aan het handhaven van de regionale stabiliteit. De Europese Raad vroeg de Raad in dat verband om meer personen en entiteiten toe te voegen aan de sanctielijsten in zijn besluit van 11 november 2019 betreffende beperkende maatregelen in het licht van ongeoorloofde booractiviteiten van Turkije in het oostelijk deel van de Middellandse Zee. Ook vroeg de Europese Raad de hoge vertegenwoordiger en de Commissie om een verslag in te dienen over de stand van de politieke, economische en handelsbetrekkingen tussen de EU en Turkije. Dit verslag moest ook gaan over instrumenten en mogelijke verdere stappen, waaronder een uitbreiding van het toepassingsgebied van bovengenoemd besluit. Het is de bedoeling is dat de Europese Raad hier uiterlijk tijdens zijn bijeenkomst van maart 2021 op ingaat.

Wat het toetredingsproces betreft, concludeerde de Raad op 26 juni 2018 dat, aangezien Turkije meer afstand van de Europese Unie had genomen, het openen of sluiten van verdere hoofdstukken niet in overweging kon worden genomen en dat de toetredingsonderhandelingen met Turkije daarom feitelijk tot stilstand waren gekomen².

¹ <https://www.consilium.europa.eu/nl/meetings/european-council/2020/12/10-11/>

² <https://www.consilium.europa.eu/media/35863/st10555-en18.pdf>

In haar verslag over Turkije van 2019³, heeft de Commissie de verdere achteruitgang van Turkije op het gebied van grondrechten, de rechtsstaat en democratie gedocumenteerd. Op basis van dat verslag bevestigde de Raad in juni 2019 zijn standpunt van juni 2018. Dit standpunt werd ook onderschreven door de staatshoofden en regeringsleiders van de EU tijdens hun bijeenkomst van 20 juni 2019⁴.

De Raad merkte echter op dat Turkije een kandidaat-lidstaat en een belangrijke partner blijft op vele gebieden van wederzijds belang. Binnen dit kader blijft de Commissie politieke en economische hervormingen in Turkije ondersteunen met financiële en technische bijstand via het instrument voor pretoetredingssteun (IPA). Gezien de ernstige achteruitgang van de hervormingen die nodig zijn om tot de Europese Unie toe te treden, is de financiële bijstand via het IPA voor de periode 2014-2020 drastisch verlaagd, nl. met 1,3 miljard EUR ten opzichte van het oorspronkelijk geplande bedrag (4,5 miljard EUR). Bovendien heeft de Commissie, zoals voorgesteld in het advies van het Vlaams Parlement, naar aanleiding van een verzoek van de begrotingsautoriteit de EU-middelen al ingrijpend geheroriënteerd om voorrang te geven aan belangrijke sectoren als democratie en bestuur, het maatschappelijk middenveld en de rechtsstaat en grondrechten, met name ter ondersteuning van Turkse burgers en niet-gouvernementele organisaties die de universele en Europese waarden verdedigen.

Een besluit over een eventuele opschorting van de EU-financiering in het kader van het IPA kan niet afzonderlijk worden genomen en moet deel uitmaken van een brede EU-aanpak van de betrekkingen tussen de EU en Turkije. Een volledige stopzetting van de IPA-steun zou de EU het instrument ontnemen dat nodig is om de onafhankelijke maatschappelijke organisaties in Turkije en de contacten van mens tot mens te ondersteunen, die ertoe bijdragen dat het Turkse volk op de hoogte blijft van de ontwikkelingen, standaarden, praktijken en normen van de Europese Unie. Bovendien zou een opschorting van de financiering een verkeerd signaal afgeven aan op de EU gerichte segmenten van de Turkse samenleving en, vooral ook, aan de maatschappelijke organisaties en mensenrechtenverdedigers die van IPA-steun afhankelijk zijn.

Wat de opvang van vluchtelingen in Turkije betreft, blijven de EU en Turkije zich inzetten voor de uitvoering van de verklaring EU-Turkije van maart 2016⁵. De Verklaring blijft resultaten opleveren wat betreft het indammen van irreguliere migratiestromen en het redden van levens op de Egeïsche Zee. De Commissie zal nauwlettend blijven toezien op de nakoming door Turkije van zijn toezegging om de verklaring uit te voeren.

In het kader van de Verklaring heeft de Commissie binnen de Faciliteit voor vluchtelingen in Turkije 6 miljard EUR vrijgemaakt om te voorzien in de basisbehoeften van miljoenen vluchtelingen en hun bescherming en toegang tot gezondheidszorg en onderwijs te bieden⁶. Naast deze middelen heeft de EU op 10 juli 2020 een pakket van 585 miljoen EUR goedgekeurd ter aanvulling van de steun voor vluchtelingen en

³ <https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/near/files/20190529-turkey-report.pdf>

⁴ <https://www.consilium.europa.eu/media/39922/20-21-euco-final-conclusions-en.pdf>

⁵ <https://www.consilium.europa.eu/nl/press/press-releases/2016/03/18/eu-turkey-statement/>

⁶ https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/news_corner/migration_en

gastgemeenschappen in het kader van de crisis in Syrië. Hiervan wordt 485 miljoen EUR besteed aan steun voor vluchtelingen in Turkije door twee belangrijke humanitaire projecten van de EU voort te zetten⁷. Zoals vermeld in de conclusies van de Europese Raad van december 2020 zal de EU ook bereid zijn financiële hulp te blijven bieden voor Syrische vluchtelingen en gastgemeenschappen in Turkije en mee te werken aan een verantwoord beheer van migratiestromen naar alle lidstaten en aan het opvoeren van de inspanningen ter bestrijding van netwerken voor migrantensmokkel.

De Commissie hoopt dat met deze toelichting voldoende is ingegaan op de kwesties die het Vlaams Parlement aan de orde heeft gesteld en zij verheugt zich op de voortzetting van de politieke dialoog met de Senaat.

Hoogachtend,

*Maroš Šefčovič
Vicevoorzitter*

*Olivér Várhelyi
Lid van de Commissie*

⁷ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=COM:2020:421:FIN>